

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.317/2021/7.

A tanács tagjai:

Dr. Kovács Zsuzsanna a tanács elnöke

Dr. Dzsula Marianna előadó bíró

Dr. Pataki Árpád bíró

A felperes:

...

Az alperes:

...

Az alperes képviselője:

dr. Czeglédy és Társai Ügyvédi Iroda

A per tárgya:

sajtó-helyreigazítás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Győri Ítéltábla Pf.I.20.003/2021/7. szám

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Győri Törvényszék 12 P. 20389/2020/8/I.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet – a másodfokú eljárási költség és illeték viselésére is kiterjedően – hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg ... részére 27.020 (huszonhétézer-hús) forint első-másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 154.000 (egyszázötvennégyezer) forint első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak – külön felhívásra – megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az ügyvéd foglalkozású felperes évek óta közéleti tevékenységet végez, illetve blogot vezet. Az alperes internetes hírportálján 2020. augusztus 2-án a „Bíróság mondta ki, hogy ... ügyvédként nem ismeri a jogszabályokat” című cikkben (a továbbiakban: cikk) a szerző arról a bírósági eljárásról írt, amelyet a felperes indított az alperessel szemben, formai hibát vétett és a bírósági ítélet szerint két KRESZ-szabályt is megszegett. A cikket az alperes Facebook oldalán is megosztották.

[2] A cikkben hivatkozott ügyben az elsőfokú bíróság 2020. július 23-án meghozott P.20.301/2020/10. számú ítéletében a felperesnek az alperessel szemben előterjesztett keresetét elutasította. Az ítélet indokolása azt tartalmazta, hogy a felperes kerékpáros közlekedése során KRESZ-szabályt segegett.

[3] A felperesnek a cikk miatt kért helyreigazítás iránti kérelmét az alperes 2020. augusztus 28-án átvette, a kért helyreigazítást azonban nem közölte.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[4] A felperes keresetében annak valótlan közlése miatt, hogy bíróság mondta ki, hogy nem ismeri ügyvédként a jogszabályokat, az alperes helyreigazítás közzétételére kötelezését kérte.

[5] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felperes közszereplő, a peres ügyeiről is rendszeresen beszámol. A cikk tartalmazta, hogy az elsőfokú ítélet nem jogerős, arról a valóságnak megfelelően számolt be. A cikk címe nem félrevezető, nem megtévesztő; olyan túlzó értékítélet, amelyet a felperesnek, mint közszereplőnek tűnie kell. A sérelmezett kifejezéssel az alperes bírálta a felperest, illetve értékelte a bírósági ítélet indokolásában foglaltakat.

Az első- és másodfokú ítélet

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy az ... internetes hírportálon a cikkel azonos módon elérhetően és betűméretben tegye közzé a felperes által kért helyreigazítást: „Bíróság mondta ki, hogy ... ügyvédként nem ismeri a jogszabályokat” című cikkben valótlanul állítottuk, hogy a bíróság azt mondta ki, hogy ... ügyvédként nem ismeri a jogszabályokat. Ezzel szemben a valóság az, hogy a Győri Törvényszék ítélete nem tartalmazott olyan állítást, hogy ... ügyvédként nem ismeri a jogszabályokat.” Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

[7] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel támadott rendelkezését helybenhagyta.

[8] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal, hogy a sérelmezett cikk címe – figyelemmel a cikk teljes tartalmára is – nem csupán túlzó értékítélet, illetve vélemény. Az nem következtetésként került megfogalmazásra, helyette konkrét, egyértelmű

tényállítást tartalmaz. Az Alkotmánybíróság 8/2018 (VII. 5.) AB határozata indokolásának [31] – [33] pontjaira utalva kiemelte, hogy a cím megítélése nem oldható fel a cikk többi részével való együttes értékelésével, illetve a cikk egésze szempontjából fontos körülménnyel kapcsolatban a cikk címében – annak sajátos szerepe miatt – nem szerepelhet lényeges, megtévesztő valótlanosság. A másodfokú bíróság utalt arra is, hogy a sérelmezett tényállítás valóságát a bizonyítási érdeknek a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 265. § (1) bekezdésében foglalt általános szabálya, valamint a PK. 14. számú állásfoglalás I. pontjában foglaltak miatt az alperesnek kellett bizonyítania. Az alperes az elsőfokú bíróság felhívására nem terjesztett elő bizonyítási indítványt. A másodfokú bíróság megállapítása szerint a felperes által csatolt, a cikkben hivatkozott elsőfokú ítélet nem tartalmaz olyan megállapítást, hogy a felperes ügyvédként nem ismeri a jogszabályokat, ezért a közlés valótlan. Hangsúlyozta, hogy a felperest közszereplőként sem terheli türelességi kötelezettség a vele kapcsolatos valótlan tényállításnak minősülő kijelentések tekintetében.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem és/vagy csatlakozó felülvizsgálati kérelem

[9] A jogerős ítélettel szemben az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben – tartalma szerint – annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Megsértett jogszabályként a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 4. § (1) bekezdését és az Smtv. 12. § (1) bekezdését jelölte meg, valamint hivatkozott az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdésének és a PK 12. és 14. számú vélemény megsértésére is.

[10] Álláspontja szerint az eljáró bíróságok tévesen jutottak arra a következtetésre, hogy a sérelmezett közlés valótlan tényállítás, és a cikk címe – figyelemmel a cikk tartalmára is – nem az alperes túlzó értékítélete a felperesről. Abból a tényből, hogy a bíróság ítélete szerint a felperes KRESZ-szabályokat sértett, jogszerűen megformálható az a vélemény, hogy – az egyébként ügyvéd foglalkozású – felperes ügyvédként nem ismeri a jogszabályokat. Az átlagolvasó számára is felismerhető volt, hogy nem jogerős bírósági döntésről számolt be. A cikk szerzője a P.20.301/2020/10. számú ítélet indokolásában foglaltakat összefoglalva arra a következtetésre jutott, hogy a Győri Törvényszék kimondta, a felperes – aki közismerten ügyvéd - nem ismeri a jogszabályokat. A felperes által sérelmezett közlésnek ténybeli alapja van (a bírósági ítélete) amely amiatt, hogy esetleg sértő vagy bántó, nem válik valótlan tényállítássá. Az alperes egy bírósági eljárásról tájékoztatta olvasóit, amelyben hűen közölte a bírósági ítéletben írt megállapításokat.

[11] Az alperes felülvizsgálati álláspontja szerint az eljáró bíróságok megsértették az Smtv. 12. § (1) bekezdését, mivel figyelmen kívül hagyták, hogy a felperes közéleti szereplő, a pereskedéseiről rendszeresen beszámol a nyilvánosság előtt, ezzel a tevékenységével maga helyezte a közérdeklődés középpontjába a sikereit és kudarcait. A cikk címe nem félrevezető, nem megtévesztő, nem tartalmaz lényeges pontatlanságot. Az csupán nyilvánvalóan leegyszerűsítve a szerző véleményét tartalmazza, funkciója a figyelemfelhívás, de már a címből is kiderül, hogy a cikk egy bírósági döntésről számol be. Nem általánosságban szerepel a címben, hogy felperes nem ismeri a jogszabályokat, hanem az olvasók egyértelmű tájékoztatásaként azt is tartalmazza, hogy ezt „bíróság mondta ki”. A szerző a „nem ismeri a jogszabályokat” kifejezéssel egyrészt bírálta a felperest, másrészt értékelte a felperes keresetét elutasító bírósági ítéletet és annak indokait.

[12] Az alperes hivatkozott a PK 14. számú állásfoglalása II. pontja alapján kialakult bírói gyakorlatra, amely szerint nem terheli a valóság bizonyításának kötelezettsége a sajtószervet abban az esetben, ha a valóságnak megfelelően közli a nem jogerős bírósági ítélet tartalmát. Hangsúlyozta, hogy a cikk az ítéletről a valóságnak megfelelően számolt be, abból az olvasók

pontosan értesülhetek annak tartalmáról, az ahhoz fűzött címben szereplő közlést pedig a szerző véleményeként értelmezték.

[13] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, annak helyes indokaira hivatkozással.

A Kúria döntése és jogi indokai

[14] A felülvizsgálati kérelem alapos a következők szerint.

[15] A felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának érdemben azt kellett megítélnie, hogy a jogerős ítélet az Smtv. 12. § (1) – (2) bekezdését megsértve kötelezte-e az alperest helyreigazításra.

[16] Az Smtv. 12. § (1) bekezdése szerint, ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényt állítanak, híresztelnek vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállításai valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények.

[17] A Kúria nem értett egyet az eljáró bíróságoknak azzal az álláspontjával, hogy a sérelmezett cikk és a címe olyan valótlan tényállítást tartalmaz, amely miatt az Smtv. 12. § (1) bekezdése szerint helyreigazító közlemény közzétételének a feltételei fennállnak. E jogszabályi rendelkezés szerint helyreigazítást csak valótlan tény állítása, híresztelése, vagy való tény hamis színben való feltüntetése esetén lehet kérni, véleménynek minősülő közlések a sajtó-helyreigazítást nem alapozzák meg. Annak meghatározása során, hogy a per tárgyát képező kijelentések tényállítások vagy véleménynyilvánítások, a PK 12. számú kollégiumi állásfoglalás II. pontja szerint a közlést a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, a sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A III. pont alapján a véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat önmagában nem lehet sajtó-helyreigazítás alapja. Az eljáró bíróságok – bár azt rögzítették, hogy a felperes közszereplő – figyelmen kívül hagyták a vizsgálatuk során, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény IX. cikkében biztosított véleménynyilvánítás szabadságából fakadó követelmények érvényesülése körében meghatározta az ilyen tárgyú közlések vizsgálatához szükséges szempontokat, utalva arra is, hogy a közügyekkel összefüggő vélemény nyilvánításának szabadsága a szólás- és sajtószabadság legbensőbb védelmi köréhez tartozik, mivel különös erővel és egyértelműséggel vonatkozik rá a szólásszabadság kettős igazolása {7/2014. (III.7.) AB határozat, Indokolás [45],[49],[50], 13/2014. (IV. 18.) AB határozat [39]–[40]}.

[18] A Kúria - ezeket a szempontokat mérlegelve – az eljáró bíróságokkal szemben, arra a megállapításra jutott, hogy a sérelmezett kijelentés nem tényállítás, a cikk címe a bírósági ítélet alapján levont vélemény. A szerző a cikkben a felperes által indított per kapcsán először arról ír, hogy az „önjelölt séi blogger formai hibát követett el az Ugytudjuk.hu ellen indított perben. Azonban ami még fontosabb: a bírósági ítélet szerint két KRESZ-szabályt is megszegett”. Ezt követően részletesen ismerteti a bírósági eljárás előzményét, az alperes által közölt korábbi cikkekre utalva a cikkbe ágyazva látható az a videó is, amely bemutatja a felperes által kerékpározás közben történt felvételt készítést és a behajtani tilos tábla mellett történt elhaladását. Ezt követően ír a felperes szerkesztőséggel szembeni fellépéséről, majd a Győri Törvényszék ítéletét foglalja össze három pontban, megállapítva, hogy a felperes hiába akart helyreigazítást, az ehhez szükséges határidőket nem tudta betartani, valamint két KRESZ szabály megszegését is megállapította az elsőfokú bíróság. A Kúria a cikk tartalma és a felperes keresetleveléhez csatolt P. 20.301/2020/10. számú ítélet indokolásának vizsgálata alapján nem értett egyet a másodfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy a cikk címe

valótlan tényállítást tartalmaz. Az idézett ítélet ugyanis a felperes helyreigazítási kérelmének elkészítségére, valamint a két KRESZ szabály megszegésére vonatkozó megállapításokat tartalmazza, a cikk ezekről valóságként tudósít. A cikk egyértelműen utal arra is, hogy az ítélet még nem jogerős. A cikk címének jogsértő jellege megítélésénél arra helytállóan hivatkozott a másodfokú bíróság, hogy az Alkotmánybíróság a 8/2018. (VII. 5.) AB határozatában már rámutatott arra, hogy (az írás címének megítélése nem oldható fel a többi résszel való együttes értékelésben [Indokolás, [31]]). Nem megfelelően értékelte ugyanakkor, hogy az Alkotmánybíróság ezt a megállapítását olyan cím vonatkozásában tette, amely tényállítást tartalmazott, illetve azt is hangsúlyozta, hogy a cikk címe műfajából és az említett szerepből adódóan természetes módon tartalmazhat leegyszerűsítést, pontatlanságot: mind a figyelemfelkeltés indokolt mértéke, mind a tartalom lényegi megragadásának szüksége behatárolja a címadás pontosságát. Az így előálló leegyszerűsítések, pontatlanságok jogszerűségének kérdése azonban nem azon múlik, hogy a cikk többi, kifejtő része ellensúlyozza-e azokat, hanem azon, hogy önmagukban véve olyan pontatlanságnak tekintendők-e, amelyek nem félrevezetők vagy megtévesztők valamely lényeges információ tekintetében ([Indokolás, [32]]). A Kúria megítélése szerint ugyanakkor a per tárgyát képező cím nem olvasókat félrevezető információt (tényt), hanem a felperes tevékenységét „minősítő” véleményt fogalmaz meg a felperessel szemben a cikkben említett tevékenységéről és az általa kezdeményezett peres eljárásról, amelyben a felperes a jogi képviselőt saját maga látta el. Az Smtv. 12. § (1) bekezdése alapján nincs lehetőség a véleménynek minősülő közlések helyreigazítására még akkor sem, ha az alperes az elsőfokú ítélet alapján téves vagy túlzó véleményt fogalmazott meg. A felperesnek, mint közéleti szereplőnek fokozottan kell tűrnie a személyével, tevékenységével kapcsolatos kritikai megnyilvánulásokat.

[19] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és a Pp. 405. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[20] Smtv. 12. § (1) bekezdés

[21] PK 12.

Záró rész

[22] A Kúria a Pp. 499. § (1) bekezdése és a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes által felszámított első, -másodfokú és felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, amelynek mértékét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) és (2) bekezdése alapján állapította meg.

[23] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 62. § (1) bekezdés *f)* pontja alapján a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, és a felülvizsgálati ügyérték alapján megállapított felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes a Pp. 102. § (1) bekezdése és a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján köteles az államnak megfizetni.

[24] A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján megfelelően alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2021. május 5.

Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, Dr. Dzsula Marianna s.k. előadó bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró

hitelélül:

A kiadmány

S.K.

bírószági ügyintéző